Document sobre els aspectes ètics del diàleg entre ciència i societat

Tipus: [1]
Autor: Ciència [2]
Creació: Publicat per Ciència [2] el 31/05/2018 - 10:44 | Última modificació: 01/06/2018 - 09:05

Contingut relacionat :

Un nou document de l'**Observatori de Bioètica i Dret (OBD) de la Universitat de Barcelona** analitza els **aspectes ètics del diàleg entre ciència i societat**, revisa alguns **exemples d'èxit i de fracàs** de la comunicació entre la comunitat investigadora i el conjunt de la ciutadania, i fa un conjunt de **recomanacions** als agents que hi intervenen. El text, coordinat per **María Casado** (OBD-UB) i **Pere Puigdomènech Rosell** (OBD-CSIC), estableix que **comunicar els resultats de la recerca és un deure ètic i forma part del treball dels investigadors**, i que aquesta comunicació és un procés en el qual **també han de ser actors fonamentals els mitjans de comunicació i els poders públics**.

Un model obert i inclusiu de governança de la ciència

El document de l'OBD parteix del fet que «en els darrers anys s'està replantejant la governança de la ciència i la innovació amb la finalitat d'adreçar-la cap a un model obert i inclusiu en el qual els diferents actors hi puguin participar». Això és especialment rellevant en tant que la recerca científica s'alimenta de fons d'origen públic en la seva major part i, per tant, la societat pot exigir l'accés a aquest coneixement. Els autors del document expliquen que el diàleg entre ciència i societat és important tant per l'interès intrínsec dels resultats de les recerques científiques com per l'impacte que poden tenir en diversos àmbits de la política (per exemple, en regulacions que

afectin el canvi climàtic, la seguretat alimentària o la reproducció humana, entre molts altres temes).

Els biaixos del diàleg ciència-societat

En el diàleg ciència-societat la comunicació de la ciència pot tenir biaixos de diversos tipus, com ara la no publicació de recerques amb resultats negatius per a l'investigador o per al promotor de la recerca. Això pot tenir conseqüències greus en la mesura en què altres investigadors decideixin estudiar les mateixes hipòtesis sense que puguin saber que ja han donat resultats negatius, o bé, ja que aquests estudis no publicats no solen aparèixer en les revisions sistemàtiques, que condueixin a resultats esbiaixats.

Altres biaixos estan induïts per l'actual context de disminució de recursos públics i la lluita per la supervivència dels investigadors, fins al punt que «la competència entre diferents institucions de recerca, o fins i tot entre equips de recerca, per captar fons escassos pot portar a exagerar la importància dels seus resultats científics o a difondre'ls prematurament».

Recomanacions per a investigadors, comunicadors i gestors

L'OBD recomana que els resultats de la recerca es publiquin de manera oberta i que les publicacions no s'avaluïn només segons criteris numèrics d'impacte. També aconsella que s'expliciti d'una manera transparent qualsevol condicionant que pugui ser rellevant a l'hora d'interpretar els resultats deixant de banda els conflictes d'interessos.

Pel que fa als mitjans de comunicació, l'OBD recorda la importància que se segueixin els codis deontològics, per tal d'evitar la difusió de resultats d'estudis poc rigorosos, assegurar la fiabilitat de les fonts i esmentar de manera explícita l'origen de les informacions. Tot amb la finalitat d'evitar la creació de falses esperances, així com la magnificació d'aquests resultats de manera publicitària. S'alerta, per exemple, que les oficines de comunicació d'institucions i empreses no haurien d'exagerar la transcendència dels resultats, sinó aclarir les fonts i actuar de mediadors entre científics i mitjans.

La rellevància de la informació científica en la presa de decisions per part dels poders públics requereix crear estructures consultives en les quals els responsables polítics puguin recaptar informació sobre temes científics. També requereix implementar mecanismes sòlids de rendiments de comptes i proporcionar eines per facilitar el diàleg bidireccional entre els científics i els diversos actors socials, així com facilitar la participació ciutadana en la recerca, amb divisió de la responsabilitat entre els científics i els diversos actors socials. El mètode de la ciència i els seus continguts més rellevants ha d'estar present en els diferents nivells educatius, amb una atenció especial a la formació essencial per aprendre a interpretar tant les notícies dels mitjans com la informació a les xarxes socials.

Equip d'experts que han participat en el document

Són autors del document Blanca Bórquez (Biblioteca Nacional del Congrés de Xile), Michele Catanzaro (periodista), Fernando José García López (Institut de Salut Carlos III), Itziar de Lecuona (OBD-UB), Manuel J. López Baroni (OBD-Universitat Pablo de Olavide), Rosina Malagrida (Living Lab IrsiCaixa) i María José Plana (advocada, OBD).

La recerca que ha generat aquesta publicació ha estat impulsada per la Fundació Bancària "la Caixa".

Poseu consultar el document complet aquí [3].

Font: Observatori de Bioètica i Dret (OBD) [4]

- [5]

URL d'origen: https://sciencecorner.diba.cat/news/2018/05/31/document-sobre-aspectes-etics-del-dialeg-entre-ciencia-societat

Enllaços:
[1] https://sciencecorner.diba.cat/
[2] https://sciencecorner.diba.cat/members/ciencia
[3] http://www.bioeticayderecho.ub.edu/sites/default/files/documents/doc_ciencia-sociedad.pdf
[4] http://www.bioeticayderecho.ub.edu/
[5] https://sciencecorner.diba.cat/node/505